

Na osnovu člana IV. B. 7. a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O SJEMENU I SADNOM MATERIJALU ŠUMSKIH I HORTIKULTURNIH VRSTA DRVEĆA I GRMLJA

Proglašava se Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 28. septembra 2005. godine i na sjednici Doma naroda od 9. novembra 2005. godine.

Broj 01-02-760/05 od

13. decembra 2005. godine

Sarajevo

Predsjednik Federacije BiH

Niko Lozančić, s. r.

ZAKON O SJEMENU I SADNOM MATERIJALU ŠUMSKIH I HORTIKULTURNIH VRSTA DRVEĆA I GRMLJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom uređuje se: registracija i način vođenja registara, šumsko i hortikulturno sjeme, šumski i hortikulturni sadni materijal, kontrola uvoza reproduktivnog materijala, naknada troškova, upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona, kaznene odredbe i druga pitanja od značaja za provođenje jedinstvenog sistema šumskog i hortikulturnog sjemenarstva i rasadničarstva na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Cilj ovog Zakona je osiguravanje kvalitetnog reproduktivnog materijala šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja radi pospješivanja ekonomične proizvodnje u šumarstvu i hortikulturi, čuvanje okruženja, biološke sigurnosti i zaštite potrošača.

Član 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1. **šumsko i hortikulturno sjeme** (u daljnjem tekstu: sjeme) su generativni dijelovi šumskog i hortikulturnog drveća i grmlja koji služe za sjetvu i proizvodnju šumskih i hortikulturnih sadnica;
2. **šumske i hortikulturne sadnice** (u daljnjem tekstu: sadnice) su biljke dobijene iz generativnih ili vegetativnih dijelova šumskog i hortikulturnog drveća i grmlja, a služe za pošumljavanje, obnovu šuma i uređenje okoliša;
3. **sjemensko stablo** je stablo sa kojeg se dobija reproduktivni materijal;
4. **sjemenska sastojina ili sjemenska zona** je dio šumskog kompleksa izdvojen na osnovu fenotipskih karakteristika stabala;
5. **priznata sjemenska sastojina ili sjemenska zona** je dio šumskog kompleksa izdvojen na osnovu fenotipskih karakteristika stabala u kojem su provedene mjere njege, a čija je osnovna namjena proizvodnja reproduktivnog materijala;
6. **sjemenska plantaža** je izolovani zasad odabranih klonova ili potomstva punih ili polusrodnika namijenjen za proizvodnju ploda i sjemena, koji često i obilno plodonosi, a sjeme se lahko sakuplja;
7. **roditeljska stabla** su stabla od kojih je proizvedeno potomstvo kontroliranim ili slobodnim oprašivanjem;
8. **klon** je grupa individua (rameta) proizvedenih vegetativno od jedne matične biljke (ortete);
9. **klonska smješa** je smješa identifikovanih klonova u utvrđenom odnosu;
10. **klonski arhiv** je višegodišnji nasad i matičnjak klonova namijenjen očuvanju genetičkog fonda i varijabilnosti vrste;
11. **matičnjak i centralni matičnjak** je zasad koji služi za vegetativno razmnožavanje, odnosno proizvodnju hortikulturnog materijala;
12. **potomstvo koje čine puni srodnici (full sib)** je potomstvo poznatih roditeljskih stabala a **polusrodnika (half sib)** je potomstvo poznatog materinskog stabla dobijeno iz slobodnog oprašivanja;
13. **provenijencija - porijeklo** je jedno ili više područja sličnih ekoloških karakteristika u kojem sastojine pojedinih vrsta, podvrsta ili varijeteta pokazuju slične fenotipske ili genetske karakteristike;

14. **rasadnik** je posebno uređena površina zemljišta na kojoj se kroz sistem tehnološko-tehničkih postupaka proizvodi reproduktivni materijal;

15. **promet reproduktivnog materijala** je kupovina, prodaja, uvoz, uslužno posredovanje, davanje bez nak na da (poklon, ustupanje i sl.) i razmjena reproduktivnog materijala;

16. **partija sjemena** je sjeme iste vrste drveća koje potiče od istog polaznog materijala i koje je na isti način i iste sezone sakupljano, doručeno i uskladišteno.

Član 3.

Odredbe ovog Zakona odnose se na reproduktivni material sljedećih vrsta šumskog drveća:

- *Abies alba* Mill. - obična jela,
- *Abies cephalonica* Loud. - grčka jela,
- *Abies pinsapo* Boiss. - španska, andaluzijska jela,
- *Acer platanoides* L. - mliječ, mlječak,
- *Acer pseudoplatanus* L. - gorski (bijeli) javor,
- *Alnus* spp. i hibridi između ovih vrsta - johe,
- *Betula pendula* Roth - breza bradavičava,
- *Betula pubescens* Ehrh. - maljava breza,
- *Carpinus betulus* L. - grab obični,
- *Castanea sativa* Mill. - kesten pitomi,
- *Cedrus atlantica* Manetti ex Carr. - atlaski ce dar,
- *Cedrus libani* Loud. - libanonski ce dar,
- *Fagus sylvatica* L. - bukva obična, evropska,
- *Fraxinus angustifolia* Vahl. - poljski jasen,
- *Fraxinus excelsior* L. - bijeli jasen,
- *Juglans regia* L. - orah obični,
- *Juglans nigra* L. - crni orah,
- *Larix decidua* Mill. - evropski ariš,
- *Picea abies* (L.) Karsten - obična smrča,
- *Picea omorika* (Pančić) Purk. - Pančićeva omorika,
- *Picea sitchensis* (Bong.) Carr. - sitkanska smrča,
- *Pinus brutia* Ten. - brucijski bor,
- *Pinus halepensis* Mill. - alepski, bili bor,
- *Pinus leucodermis* Antoine - munika,
- *Pinus nigra* Arnold - crni bor,
- *Pinus pinaster* Ait. - primorski bor,
- *Pinus pinea* L. - pinijski, pinj,
- *Pinus silvestris* L. - bijeli bor,
- *Populus* spp. i hibridi između ovih vrsta,
- *Prunus avium* L. - trešnjava divlja,
- *Pseudotsuga menziesii* Franco - obična američka duglazija,
- *Pyrus pyraeaster* Burgsd. - divlja kruška,
- *Quercus cerris* L. - cer,
- *Quercus frainetto* Tenore - sladun,
- *Quercus ilex* L. - česvina, crnika,
- *Quercus petraea* Liebl. - kitnjak,
- *Quercus pubescens* Willd. - medunac,
- *Quercus robur* L. - lužnjak,
- *Quercus rubra* L. - crveni američki hrast,
- *Robinia pseudoacacia* L. - bagrem,
- *Salix* spp. i njihovi hibridi,
- *Sorbus* spp.,
- *Tilia cordata* Mill. - lipa malolisna,
- *Tilia platyphyllos* Scop. - lipa velelisna,
- *Caesalpinia bignonioides*,
- *Aesculus hippocastanum* - divlji kesten,
- *Ulmus montana* - brijest,

- Platanus orientalis,
- Platanus occidentalis.

Odredbe ovog Zakona odnose se i na reproduktivni material drugih vrsta šumskog drveća kada se on proizvodi za potrebe podizanja i vještačkog obnavljanja šuma i uređenje okoliša.

Član 4.

Poslove u djelatnosti sjemenarstva i rasadničarstva, utvrđene ovim Zakonom, obavljaju: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), Federalna uprava za šumarstvo (u daljnjem tekstu: Federalna uprava), kantonalna ministarstva nadležna za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo), kantonalne uprave za šumarstvo (u daljnjem tekstu: kantonalna uprava), kantonalno šumsko-privredno društvo, kao i naučne ili naučnoistraživačke ustanove i druge ustanove koje ispunjavaju uvjete utvrđene ovim Zakonom, a koje ovlasti Federalno ministarstvo (u daljnjem tekstu: ovlaštene ustanove).

Radi praćenja stanja u sjemenarstvu i rasadničarstvu kantonalna ministarstva, kantonalne uprave i ovlaštene ustanove iz stava 1. ovog člana dužni su o obavljanju poslova iz ove djelatnosti najmanje jednom godišnje obavještavati Federalno ministarstvo i Federalnu upravu i to najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Član 5.

Na prijedlog kantonalnog šumsko-privrednog društva, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalne uprave, Federalno ministarstvo utvrdit će granice šumskih sjemenskih sastojina I sjemenskih zona određene vrste šumskog drveća i utvrditi površine sjemenskih sastojina za sakupljanje sjemena.

Program za privređivanje sjemenskim sastojinama I sjemenskim zonama i njegovu reviziju izrađuje ovlaštena ustanova.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na endemične i subendemične vrste, te spontane prirodne hibride koje nalazimo u našim šumama.

Uvjete koje moraju zadovoljavati ovlaštene ustanove iz stava 2. ovog člana propisat će federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

II. REGISTRACIJA I NAČIN VOĐENJA REGISTARA

Član 6.

U obavljanju poslova sjemenarstva i rasadničarstva šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja, Federalna uprava void sljedeće registre:

1. Registar proizvođača šumskog i hortikulturnog sjemena (u daljnjem tekstu: Registar proizvođača sjemena);
2. Registar dorađivača šumskog i hortikulturnog sjemena (u daljnjem tekstu: Registar dorađivača sjemena);
3. Registar proizvođača šumskog i hortikulturnog sadnog materijala (u daljnjem tekstu: Registar proizvođača sadnog materijala);
4. Registar uvoznika šumskog i hortikulturnog sjemena I šumskog i hortikulturnog sadnog materijala (u daljnjem tekstu: Registar uvoznika);
5. Registar laboratorija za kontrolu kvaliteta šumskog I hortikulturnog sjemena (u daljnjem tekstu: Registar laboratorija).

Sadržaj, oblik i način vođenja registara iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 7.

Federalno ministarstvo donosi rješenje o upisu u registar iz člana 6. ovog Zakona na zahtjev preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica (u daljnjem tekstu: pravna lica), ako ta pravna lica zadovoljavaju uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Federalno ministarstvo donijet će rješenje o brisanju pravnog lica upisanog u registar iz člana 6. ovog Zakona, na njegov zahtjev, odnosno kada utvrdi da je prestalo zadovoljavati uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Proizvođač, odnosno dorađivač sjemena brisat će se iz Registra proizvođača sjemena, odnosno Registra dorađivača sjemena ako se prestane baviti proizvodnjom ili doradom sjemena najmanje šest godina.

Proizvođač sadnog materijala brisat će se iz Registra proizvođača sadnog materijala ako se prestane baviti proizvodnjom najmanje dvije godine.

Ponovnu prijavu za upis u Registar proizvođača sjemena, odnosno u Registar dorađivača sjemena pravno lice može podnijeti po isteku roka označenog u rješenju iz stava 2. ovog člana. Ovaj rok ne može biti kraći od jedne niti duži od pet godina.

Ponovnu prijavu za upis u Registar proizvođača sadnog materijala pravno lice može podnijeti po isteku roka označenog u rješenju iz stava 2. ovog člana. Ovaj rok ne može biti kraći od šest mjeseci niti duži od pet godina.

Pravna lica dužna su o svakoj promjeni koja je od uticaja na upis u registre iz člana 6. ovog Zakona, odnosno na brisanje iz registara pisano obavijestiti Federalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Propisi na osnovu pravomoćnih rješenja iz st. 1. i 2. ovog člana objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".

III. [UMSKO I HORTIKULTURNO SJEME

1. Kategorije šumskog i hortikulturnog sjemena

Član 8.

Prema porijeklu sjeme se dijeli na:

1. normalno sjeme sa poznatim porijeklom (sakupljeno iz sječine sa određenih stabala, uz odobrenje i nadzor nadležne ovlaštene institucije);
2. normalno sjeme porijeklom iz sastojina izdvojenih kao striktno genetičke rezerve ili prašumskih rezervata, a čija je osnovna namjena proizvodnja reproduktivnog materijala, uz nadzor nadležne ovlaštene institucije;
3. selekcionisano sjeme proizvedeno u izabranim sastojinama ili sjemenskim zonama za sakupljanje sjemena u kojima su provedene uzgojno-meliorativne mjere na uređenju objekta;
4. selekcionisano sjeme proizvedeno u priznatim sjemenskim sastojinama ili sjemenskim zonama;
5. selekcionisano sjeme proizvedeno od plus stabala iz priznatih šumskih sjemenskih sastojina ili zona određenog šumskog rejona dobijenog na osnovu provedene ekološko-vegetacijske rejonizacije;
6. selekcionisano sjeme na osnovu genetske provjere roditeljskih stabala u testovima potomstva (ispitano sjeme), porijeklom sa elitnih stabala, ili proizvedeno u klonskim i generativnim sjemenskim plantažama;
7. selekcionisano sjeme dobijeno na osnovu fenotipske procjene roditeljskih stabala, proizvedeno na klonskim i generativnim sjemenskim plantažama:
 - podignutim od klonova ili potomstva iz jedne provenijencije,
 - podignutim od klonova ili potomstva iz više provenijencija,
 - biklonskim sjemenskim plantažama (samo za upotrebu u naučne svrhe),
8. sjeme porijeklom od transgenih roditelja sa plantaža.

2. Proizvodnja

Član 9.

Sjeme može proizvoditi, odnosno sakupljati pravno lice (u daljnjem tekstu: proizvođač sjemena) upisano u Registar proizvođača sjemena.

Proizvođač sjemena dužan je o količini proizvedenog sjemena obavijestiti Federalno ministarstvo i Federalnu upravu do 31. marta naredne godine, zavisno od vrste i vremena proizvodnje sjemena.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, proizvodnjom i doradom selekcionisanog sjemena iz člana 8. stav 1. tačka 7. alineja 3. i tačka 8. može se baviti samo naučna ili naučnoistraživačka ustanova kojoj je osnovna djelatnost naučnoistraživačka djelatnost i selekcija u oblasti šumarstva.

Član 10.

Federalno ministarstvo donosi rješenje za upis u Registar proizvođača sjemena na osnovu prijave pravnog lica, ako to pravno lice ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je vlasnik ili ima dugoročno sklopljen ugovor sa vlasnikom, odnosno korisnik priznate sjemenske sastojine, izabrane sjemenske sastojine za sakupljanje sjemena, priznate klonske ili generativne sjemenske plantaže;
2. da raspolaže opremom za proizvodnju, zaštitu, odnosno sakupljanje sjemena ili da ima dugoročni ugovor sa angaži ranim kooperantima koji raspolažu potrebnom opremom;

3. da raspolaže skladišnim prostorom za smještaj, čuvanje i pakiranje nedoradenog i doradenog sjemena koji udovoljava minimalnim tehničkim uvjetima i uvjetima propisanim Pravilnikom o uvjetima koje moraju zadovoljavati skladišta i druge prostorije za smještaj bilja te preduzeća koja se bave poslovima dezinfekcije i dezinsekcije bilja i deratizacije prostorija ("Službeni list SFRJ", broj 33/91) (u daljnjem tekstu: Pravilnik), ili da ima dugoročni ugovor sa preduzećem koje raspolaže sa tim;

4. da poslove i radne zadatke upravljanja proizvodnjom šumskog, odnosno hortikulturnog sjemena obavlja zaposlenik sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture, sa radnim stažom od najmanje tri godine na poslovima kojima se stiče proizvodno iskustvo iz oblasti sjemenarstva;

5. da je registriran kod nadležnog suda za poslove proizvodnje šumskog, odnosno hortikulturnog sjemena. Podnosilac prijave za upis u Registar proizvođača sjemena, uz prijavu za upis, dužan je priložiti i sljedeće priloge:

1. rješenje o upisu u sudski registar;

2. dokaz o vlasništvu zemljišta, odnosno dokaz da je proizvođač korisnik zemljišta;

3. dokaz da raspolaže potrebnom opremom za proizvodnju, zaštitu, odnosno sakupljanje sjemena;

4. dokaz da raspolaže skladišnim prostorom koji je u vlasništvu ili u zakupu proizvođača, ili ugovor sa dorađivačem;

5. dokaz o ispunjavanju uvjeta stepena i vrste stručne spreme te radnom iskustvu zaposlenika koji vodi proizvodnju i

6. saglasnost kantonalnog ministarstva za upis u Registar proizvođača sjemena.

Prilozi se podnose u originalu, prijepisu ili kao fotokopija ovjerena od nadležnog organa za ovjeru (u daljnjem tekstu: ovjerena fotokopija).

Proizvođač sjemena obavezan je osigurati stručni pregled proizvodnje sjemena od ovlaštene ustanove.

Član 11.

Proizvođač sjemena dužan je voditi knjigu evidencije proizvodnje sjemena u koju se upisuju: broj rješenja o utvrđivanju uvjeta za proizvodnju sjemena, ime lica koje obavlja poslove stručnog rukovođenja proizvodnjom sjemena, te količinu ukupno proizvedenog, prodatog i uništenog sjemena.

O proizvedenom, prodatom i uništenom sjemenu proizvođač je dužan obavještavati Federalno ministarstvo i Federalnu upravu u skladu sa članom 9. stav 2. ovog Zakona.

3. Stručni pregled proizvodnje sjemena

Član 12.

Sjemenski objekti za proizvodnju sjemena podliježu obaveznom stručnom pregledu, neposredno po kretanju vegetacije i neposredno po njenom završetku.

Stručnim pregledom proizvodnje sjemena utvrđuje se: porijeklo sjemena, primjena određene metode za proizvodnju selekcionisanog i normalnog sjemena, čistoća vrste i zdravstveno stanje.

Član 13.

Stručni pregled proizvodnje sjemena vrši ovlaštena ustanova.

Nakon provedenog stručnog pregleda proizvodnje sjemena ovlaštena ustanova iz stava 1. ovog člana dužna je u roku od 15 dana dostaviti Federalnom ministarstvu, Federalnoj upravi inadležnom šumarskom inspektoratu izvještaj o izvršenom pregledu.

Federalni ministar za vršenje stručnog pregleda proizvodnje sjemena ovlastit će podnosioca zahtjeva koji ispunjava sljedećevjete:

1. da za obavljanje poslova obaveznog stručnog pregleda proizvodnje sjemena ima zaposlenika sa najnižim akademskim stepenom magistra šumarskih nauka iz oblasti sjemenarstva;

2. da zaposlenik koji obavlja poslove obaveznog stručnog pregleda proizvodnje sjemena ima najmanje pet godina radnog staža na poslovima kojima se stiče iskustvo u vršenju stručnog pregleda;

3. da raspolaže potrebnom opremom za vršenje obaveznog stručnog pregleda proizvodnje sjemena.

Ovlaštena ustanova iz stava 1. ovog člana ne može vršiti stručni pregled vlastite proizvodnje sjemena.

Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni pregled proizvodnje sjemena propisat će federalni ministar.

Član 14.

Nakon izvršenog stručnog pregleda proizvodnje sjemena i na osnovu nalaza stručnog pregleda, ovlaštena ustanova izdaje zapisnik o kontroli, koji ima snagu javne isprave, najkasnije 15 dana od posljednjeg izvršenog pregleda, a uvjerenje o porijeklu sjemena (u daljnjem tekstu: uvjerenje) nakon obavljene analize sabranog sjemena najkasnije 15 dana od završene analize.

Ovlaštena ustanova dužna je voditi evidenciju o izdatim uvjerenjima iz stava 1. ovog člana.

Obrazac uvjerenja iz stava 1. ovog člana, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 15.

Proizvođač sjemena dužan je pod nadzorom nadležnog šumarskog inspektora uništiti sjeme za koje nije izdato uvjerenje iz člana 14. stav 1. ovog Zakona, te to zapisnički konstatovati.

Član 16.

Ako proizvođač sjemena učini propust u bilo kojem dijelu proizvodnje sjemena, nadležni šumarski inspektor će, na osnovu izvještaja o izvršenom stručnom pregledu, narediti mjere i rok u kojem je proizvođač sjemena dužan otkloniti propust.

4. Dorada šumskog i hortikulturnog sjemena

Član 17.

Prije stavljanja u promet sjeme mora biti doručeno. Dorada sjemena jeste: njegovo sušenje, trušenje, čišćenje, umjeravanje (kalibriranje), određivanje kvaliteta, prema potrebi zaštita zaštitnim sredstvima, pakiranje, plombiranje, te deklarisanje sjemena.

Član 18.

Proizvedeno sjeme može doručivati pravno lice (u daljnjem tekstu: doručivač sjemena) upisano u Registar doručivača sjemena.

Federalno ministarstvo donijet će rješenje za upis u Registar doručivača sjemena za podnosioca prijave koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. da raspolaze radnim prostorom i opremom za doradu sjemena, te prostorom za odvojeno skladištenje pojedinih vrsta i kategorija sjemena koji zadovoljava minimalne tehničke uvjete i uvjete propisane Pravilnikom o tehničkoj opremljenosti objekta, sanitarno-higijenskim uvjetima u pogledu kapaciteta i opreme za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju objekta i bilja;
2. da ima osiguranu zdravstveno-tehničku zaštitu radnog prostora i zaposlenih koji u njemu rade (sprečavanje štetnog uticaja hemijskih sredstava kojima se šumsko sjeme tretira i sl.);
3. da poslovima i radnim zadacima u doradi sjemena upravlja zaposlenik sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture sa radnim stažom od najmanje tri godine na poslovima kojima se stiče iskustvo u doradi sjemena.

Uz prijavu za upis u Registar doručivača sjemena prilažu se sljedeći prilozi:

1. rješenje o upisu u sudski registar;
2. dokaz o vlasništvu, odnosno dokaz o korištenju skladišta za smještaj sjemena;
3. dokaz o posjedovanju propisane opreme, zavisno od vrsta za koje se upisuju;
4. dokaz o ispunjavanju uvjeta o stručnoj spremi zaposlenika koji vodi doradu sjemena;
5. dokaz da ima ovlašten laboratorij u svom sastavu, odnosno ugovor sa ovlaštenim laboratorijem za ispitivanje kvaliteta sjemena;
6. saglasnost kantonalnog ministarstva za upis u Registar doručivača sjemena.

Prilozi se podnose u originalu, prijepisu ili ovjerena fotokopija.

Član 19.

Doručivač sjemena dužan je voditi knjigu evidencije o doradi sjemena.

Knjiga evidencije iz stava 1. ovog člana sadrži: podatke o datumu prijema, vrsti, kategoriji, porijeklu, mjestu sakupljanja i količini nedoručenog sjemena, proizvođaču nedoručenog sjemena, datumu, vrsti i količini doručenog sjemena, datumu, vrsti i količini isporučenog doručenog sjemena i licu kojem je isporučeno doručeno sjeme.

5. Kvalitet šumskog i hortikulturnog sjemena

Član 20.

Kvalitet sjemena, u smislu ovog Zakona, određen je njegovom čistoćom, vlagom, klijavošću, vitalitetom i zdravstvenim stanjem.

Član 21.

Prije stavljanja u promet za svaku pošiljku sjemena mora se odrediti njegov kvalitet. Kvalitet sjemena utvrđuje se na osnovu propisanih kriterija I standarda.

Član 22.

Utvrđivanje kvaliteta sjemena može vršiti laboratorij koji je upisan u Registar laboratorija i koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. da ima osiguran radni prostor za ispitivanje kvaliteta sjemena;
2. da ima osiguran prostor za čuvanje uzoraka sjemena;
3. da raspolaže odgovarajućim uređajima, aparatima i priborom za ispitivanje kvaliteta sjemena prema vrsti i kategoriji sjemena koje se ispituje;
4. da stručnim poslovima utvrđivanja kvaliteta sjemena upravlja zaposlenik sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture, sa radnim stažom od najmanje dvije godine na poslovima kojima se stiče potrebno iskustvo.

Uz prijavu za upis u Registar laboratorija podnosilac prijave prilaže sljedeće priloge:

1. rješenje o upisu u sudski registar;
2. dokaz o ispunjavanju uvjeta stručne spreme zaposlenika koji rukovode laboratorijem;
3. dokaz o raspolaganju potrebnim prostorom;
4. dokaz o posjedovanju propisane opreme;
5. uvjerenje o ispravnosti mjernih instrumenata;
6. saglasnost kantonalnog ministarstva za upis u Registar laboratorija.

Prilozi se prilažu u originalu, prijepisu ili ovjerena fotokopija.

Za kvalitet sjemena odgovara dorađivač sjemena. Osnovne zahtjeve o kvalitetu sjemena propisuje federalni ministar.

6. Pakiranje i deklarisanje sjemena

Član 23.

Sjeme u prometu mora odgovarati propisanim osnovnim zahtjevima o kvalitetu, mora biti pakirano i imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.

Za podatke navedene u deklaraciji odgovorno je pravno lice koje ih je izdalo.

Način pakiranja i deklarisanje sjemena iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 24.

Sjeme iz domaće proizvodnje deklarira dorađivač sjemena u skladu sa propisom iz člana 25. stav 3. ovog Zakona.

Uvezeno sjeme u originalnom pakiranju deklarira uvoznik sjemena u skladu sa propisom iz člana 25. stav 3. ovog Zakona, a prepakirano uvezeno sjeme deklarira dorađivač koji je obavio prepakiranje.

Dorađivač i uvoznik sjemena dužni su primjerak deklaracije dostaviti nadležnoj kantonalnoj upravi, Federalnoj upravi i Federalnom ministarstvu.

Član 25.

Zahtjev za izdavanje obrazaca deklaracije podnosi se nadležnoj kantonalnoj upravi.

Izdavanje obrazaca deklaracije i njihovu distribuciju nadležnim kantonalnim upravama i vođenje evidencije o izdatim deklaracijama vrši Federalna uprava.

Sadržaj i obrazac deklaracije te sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 26.

Sjeme kojem je istekao rok važenja označen na deklaraciji, e smije se stavljati u promet.

Izuzetno od prethodnog stava, vlasnik sjemena kojem je stekao rok važenja deklaracije dužan je prije stavljanja sjemena promet pokrenuti postupak utvrđivanja kvaliteta sjemena.

Ako se u postupku utvrdi da sjeme odgovara deklarisanom, odnosno propisanom kvalitetu, izdaju se nove deklaracije.

7. Promet sjemena

Član 27.

Promet sjemena je kupovina i prodaja sjemena te uslužno osredovanje na domaćem i inozemnom tržištu. Prometom sjemena mogu se baviti samo pravna lica upisana Registar proizvođača sjemena, odnosno Registar dorađivača sjemena i Registar uvoznika.

Pravna lica iz stava 2. ovog člana, pored ostalih uvjeta za bavljanje te djelatnosti, moraju imati i jednog zaposlenika sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture.

Ostala pravna lica mogu sjeme proizvedeno u zemlji stavljati u promet samo u originalnom pakiranju proizvođača, odnosno dorađivača.

Pravna lica iz st. 2. i 4. ovog člana dužna su sjeme držati u uvjetima koji osiguravaju zadržavanje njegovog kvaliteta.

Građani ne smiju stavljati sjeme u promet.

Pod prometom sjemena ne smatra se slanje sjemena na doradu.

Uvjete koji osiguravaju zadržavanje kvaliteta sjemena propisuje federalni ministar.

Član 28.

U promet se smije staviti samo normalno i selekcionisano sjeme priznato u Federaciji.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, u slučaju nedovoljnih količina šumskog i hortikulturnog sjemena, koje su potrebne za očuvanje genofonda šumskog i hortikulturnog drveća i grmlja, federalni ministar može, na prijedlog ovlaštene institucije, za tekuću godinu dozvoliti stavljanje u promet pojedinih vrsta sjemena koje nije selekcionisano ili normalno, ako nema te vrste selekcionisanog ili normalnog sjemena na tržištu Federacije.

8. Uvoz sjemena

Član 29.

Uvozom sjemena mogu se baviti pravna lica koja su registrirana za obavljanje djelatnosti trgovine i koja su upisana u Registar uvoznika.

Federalno ministarstvo donijet će rješenje za upis u Registar uvoznika za podnosioca prijave, a koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je registriran za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko šumskim, odnosno hortikulturnim sjemenom;
2. da ima najmanje jednog zaposlenika sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture;
3. da raspolaže skladištem koje zadovoljava minimalne tehničke uvjete za smještaj i skladištenje robe primjereno vrstama koje uvozi.

Uz prijavu za upis u Registar uvoznika prilažu se sljedeći prilozi:

1. rješenje o upisu u sudski registar;
2. dokaz o ispunjavanju uvjeta stručne spreme zaposlenika iz stava 2. tačka 2. ovog člana;
3. dokaz o vlasništvu, odnosno o korištenju skladišta za smještaj i uskladištenje robe koje zadovoljava minimalne tehničke uvjete i uvjete propisane Pravilnikom o tehničkoj opremljenosti objekta, sanitarno-higijenskim uvjetima u pogledu kapaciteta i opreme za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju objekta i bilja;
4. saglasnost kantonalnog ministarstva za upis u Registar uvoznika.

Prilozi se prilažu u originalu, prijepisu ili ovjerena fotokopija.

Član 30.

Uvoziti se može samo sjeme čije je uvođenje u proizvodnju odobreno u Federaciji, ako ispunjava uvjete u pogledu normi kvaliteta i zdravstvenog stanja za stavljanje u unutrašnji promet, te u budućnosti neće predstavljati prijetnju autohtonom genofondu.

Rješenje o odobravanju uvoza sjemena iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar.

Sjeme se može uvoziti samo u originalnom pakiranju.

U slučaju prepakiranja u manja pakiranja, prepakiranje može obaviti dorađivač sjemena.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, federalni ministar može dozvoliti uvoz strane selekcije sjemena čije uvođenje u proizvodnju nije odobreno, pod uvjetom da se istovremeno podnese i zahtjev za odobrenje uvođenja u proizvodnju te selekcije sjemena.

Član 31.

Uvezeno sjeme mora uz otpremnicu, zavisno od vrste bilja, imati certifikat o kvalitetu sjemena i certifikat o zdravstvenom stanju (fitocertifikat).

Uvezeno sjeme u originalnom pakiranju mora imati deklaraciju na ambalaži izdatu od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice, a kod stavljanja u promet na teritoriji Federacije i deklaraciju u skladu sa propisom iz člana 25. ovog Zakona.

Za kvalitet uvezenog sjemena iz stava 2. ovog člana odgovoran je uvoznik.

Član 32.

Odredbе ovog Zakona o pakiranju, deklarisanju i uvozu sjemena ne odnose se na sjeme koje naučne i naučnoistraživačke ustanove uvoze ili izvoze za ogledе ili istraživanja.

Rješenje o odobravanju uvoza sjemena za ogledе ili za istraživanje donosi federalni ministar.

IV. [UMSKI I HORTIKULTURNI SADNI MATERIJAL

1. Kategorije šumskog i hortikulturnog sadnog materijala

Član 33.

Prema kategorijama, sadnice mogu biti normalne I selekcionisane.

Normalne sadnice jesu sadnice proizvedene od normalnog sjemena, i to:

1. poznatog porijekla;
2. iz sjemenskih sastojina ili sjemenskih zona (u kojima nisu provedene uzgojno-meliorativne mjere);
3. iz striktnih genetičkih rezervi ili prašumskih rezervata;
4. iz izabranih sastojina za sakupljanje šumskog sjemena;
5. vegetativno proizvedene od domaćih (autohtonih) fenotipski istaknutih (superiornih) matičnih stabala iz lokalnih populacija koje nisu prošle postupak selekcije;
6. biljke iz prirodnog podmlatka priznatih sjemenskih sastojina.

Selekcionisane sadnice jesu sadnice:

1. proizvedene iz priznatog, odobrenog, odnosno utvrđenog selekcionisanog sjemena iz sjemenskih sastojina i sjemenskih plantaža;
2. plus stabala i elitnih stabala,
3. vegetativno proizvedene od selekcionisanih stabala, ili iz registriranog matičnjaka.

2. Proizvodnja šumskog i hortikulturnog sadnog materijala

Član 34.

Sadni materijal mogu proizvoditi pravna lica (u daljnjem tekstu: proizvođač sadnica) koja su upisana u Registar proizvođača sadnog materijala.

Federalno ministarstvo donijet će rješenje za upis u Registar proizvođača sadnog materijala za podnosioca prijave za upis, a koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je vlasnik ili da ima dugoročno sklopljen ugovor sa vlasnikom, odnosno da je korisnik površine pogodne za proizvodnju sadnica;
2. da raspolaže opremom za pripremu i obradu tla, za njegu i zaštitu bilja u rasadniku, te za vađenje i pakiranje sadnica, ili da ima ugovor sa kooperantima;
3. da raspolaže skladišnim prostorom za smještaj, čuvanje i pakiranje šumskih sadnica, zavisno od vrste i količine proizvodnje;

4. da poslove i radne zadatke upravljanja u proizvodnji šumskih sadnica obavlja zaposlenik sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture sa najmanje tri godine radnog staža.

Uz prijavu za upis u Registar proizvođača sadnog materijala prilažu se sljedeći prilozi:

1. rješenje o upisu u sudski registar;
2. dokaz o vlasništvu zemljišta, odnosno dokaz da je proizvođač korisnik zemljišta pogodnog za proizvodnju sadnog materijala;
3. dokaz o raspolaganju potrebnom opremom za provođenje odgovarajućeg tehnološkog postupka proizvodnje;
4. dokaz o ispunjavanju uvjeta o stepenu i vrsti stručne spreme, te radnom iskustvu zaposlenika koji vodi proizvodnju sadnog materijala;
5. saglasnost kantonalnog ministarstva za upis u Registar proizvođača sadnog materijala.

Prilozi se podnose u originalu, prijepisu ili ovjerena fotokopija.

Član 35.

Proizvođač sadnog materijala može proizvoditi sadni materijal koji je dobijen generativnim putem iz normalnog, odnosno selekcionisanog sjemena priznatog u Federaciji i vegetativnim putem od matičnih stabala šumskog i hortikulturnog drveća i grmlja, klonova, plus stabala plantažnog uzgoja, te selekcionisanih klonova, selekcionisanih stabala plantažnog uzgoja priznatih u Federaciji.

Član 36.

Proizvođač sadnog materijala dužan je voditi knjigu rasadnika u koju se upisuje: broj rješenja o utvrđivanju uvjeta za proizvodnju sadnog materijala, ime lica koje obavlja stručno rukovođenje proizvodnjom sadnog materijala, pregledni plan rasadnika sa jasno označenim dijelom gdje se proizvodi sadni materijal, vrsta, odnosno sorta i starost sadnog materijala, podaci o načinu ili fazi proizvodnje, vrsta i da tum izvođenja radova, kao i količina ukupno proizvedenog, prodatog i uništenog sadnog materijala.

O proizvedenom, prodatom i uništenom sadnom materijalu proizvođač je dužan obavještavati nadležnu kantonalnu upravu, Federalnu upravu i Federalno ministarstvo najmanje jednom godišnje.

Član 37.

Proizvođač sadnog materijala može za inozemnog naručioca od uvezenog matičnog reprodukcionog materijala proizvoditi normalni i selekcionisani sadni materijal koji nije priznat u Federaciji.

Sadni materijal iz stava 1. ovog člana može se proizvoditi uz saglasnost Federalnog ministarstva i na osnovu ugovora sa inozemnim naručiocem prema kojem inozemni naručilac preuzima cjelokupnu količinu proizvedenog sadnog materijala.

Proizvodnja sadnog materijala iz stava 1. ovog člana podliježe u toku vegetacije zdravstvenom pregledu.

Sadni materijal iz stava 1. ovog člana nije dopušteno stavljati u promet na teritoriji Federacije.

3. Stručni pregled proizvodnje sadnog materijala

Član 38.

Proizvodnja sadnog materijala u toku vegetacije podliježe dva puta obaveznom stručnom pregledu.

Obaveznim stručnim pregledom proizvodnje šumskog sadnog materijala utvrđuje se: njegovo porijeklo, vrsta, starost, način uzgoja, vegetativna razvijenost, kvalitet, količina i zdravstveno stanje.

Član 39.

Stručni pregled proizvodnje sadnog materijala obavlja ovlaštena ustanova.

Federalni ministar će za obavljanje stručnog pregleda proizvodnje sadnog materijala ovlastiti podnosioca zahtjeva koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. da za obavljanje obaveznog stručnog pregleda proizvodnje sadnog materijala ima zaposlenika sa najnižim akademskim stepenom magistra šumarskih nauka iz oblasti rasadničarstva;
2. da zaposlenik koji obavlja poslove obaveznog stručnog pregleda proizvodnje šumskog sadnog materijala ima najmanje pet godina radnog staža na poslovima kojima se stiče iskustvo u obavljanju stručnog pregleda;
3. da raspolaže potrebnom opremom za obavljanje obaveznog stručnog pregleda proizvodnje sadnog materijala.

Nakon provedenog stručnog pregleda proizvodnje sadnog materijala i na osnovu nalaza stručnog pregleda, ovlaštena ustanova izdaje uvjerenje o porijeklu i kvalitetu sadnog materijala, odnosno rješenje da proizvedeni sadni materijal ne odgovara propisanim uvjetima.

Ovlaštena ustanova za stručni pregled proizvodnje sadnog materijala ne može stručno nadzirati vlastitu proizvodnju sadnica.

Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni pregled proizvodnje sadnog materijala propisat će federalni ministar.

Član 40.

Proizvođač sadnog materijala dužan je pod nadzorom nadležnog kantonalnog ili federalnog šumarskog inspektora uništiti sadni materijal za koji je doneseno rješenje da ne odgovara propisanim uvjetima.

Član 41.

Nakon provedenog stručnog pregleda proizvodnje sadnog materijala ovlaštena ustanova dužna je u roku od 15 dana dostaviti Federalnom ministarstvu, Federalnoj upravi i nadležnom šumarskom inspektoratu izvještaj o obavljenom pregledu.

Ovlaštena ustanova dužna je voditi evidenciju o pregledanoj rasadničkoj proizvodnji prema vrsti, količini, starosti i načinu uzgoja sadnica.

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 42.

Ako proizvođač sadnica učini propust u bilo kojem dijelu proizvodnje sadnica, nadležni kantonalni inspektor će na osnovu izvještaja o obavljenom stručnom pregledu narediti mjere i rok u kojem je proizvođač sadnica dužan ukloniti propust.

4. Kvalitet sadnog materijala

Član 43.

Kvalitet šumskog i hortikulturnog sadnog materijala određuje se na osnovu vrste, porijekla, starosti, vegetativne razvijenosti i zdravstvenog stanja šumskih sadnica i fenotipskog izgleda hortikulturnog materijala.

Član 44.

Prije stavljanja u promet za svaku pošiljku šumskih I hortikulturnih sadnica mora se odrediti njen kvalitet I zdravstveno stanje.

[umski i hortikulturni sadni materijal mora odgovarati propisanim osnovnim zahtjevima o kvalitetu.

Osnovne zahtjeve o kvalitetu sadnog materijala propisuje federalni ministar.

Član 45.

Kvalitet proizvedenog sadnog materijala, u skladu sa propisanim normama, utvrđuje ovlaštena ustanova u rasadniku na osnovu propisanog uzorka.

Za kvalitet proizvedenog sadnog materijala odgovara proizvođač sadnog materijala.

5. Pakiranje i deklarisanje sadnog materijala

Član 46.

Sadni materijal u prodaji mora biti pakiran, plombiran, imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.

Član 47.

Pakiranje, plombiranje i deklarisanje sadnog materijala obavlja proizvođač sadnog materijala na mjestu gdje je dovršena njegova proizvodnja u skladu sa propisom iz člana 48. stav 4. ovog Zakona.

Uvezeni sadni materijal deklariraju uvoznici u skladu sa propisom iz člana 48. stav 4. ovog Zakona.

Način pakiranja, plombiranja i deklarisanja sadnog materijala propisuje federalni ministar.

Član 48.

Zavisno od vrste i kategorije sadnog materijala deklaracija na ambalaži mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji te mora imati broj.

Zahtjev za izdavanje deklaracije podnosi se kantonalnoj upravi.

Izdavanje obrazaca deklaracije i njihovu distribuciju nadležnim kantonalnim upravama i vođenje evidencije vrši Federalna uprava.

Sadržaj i obrazac deklaracije, te sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

6. Promet sadnog materijala

Član 49.

Promet sadnica jeste kupovina i prodaja sadnica, prijevoz sadnica, te pružanje usluga posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu.

Prometom sadnog materijala mogu se baviti samo pravna lica upisana u Registar proizvođača sadnog materijala i Registar uvoznika.

Pravna lica iz stava 2. ovog člana pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti moraju imati i jednog zaposlenog službenika sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture.

Ostala pravna lica mogu sadni materijal stavljati u promet samo u originalnom pakiranju proizvođača.

Pravna lica iz st. 2. i 4. ovog člana dužna su sadni material držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegovog kvaliteta.

Građani ne smiju stavljati sadni materijal u promet.

Uvjete koji osiguravaju održavanje kvaliteta sadnog materijala propisuje federalni ministar.

Član 50.

Pravna lica mogu stavljati u promet i koristiti za vlastite potrebe sadni materijal proizveden od selekcionisanog i normalnog sjemena koji odgovara osnovnim zahtjevima o kvalitetu i drugim propisanim uvjetima i za koji je izdato uvjerenje o porijeklu sadnog materijala.

Član 51.

U promet se mogu staviti samo zdrave sadnice koje odgovaraju kvalitetu i drugim podacima označenim na deklaraciji.

Sadnice u prometu moraju se pohraniti u uvjetima koji osiguravaju održavanje njihovog kvaliteta.

Lice koje je podnijelo prigovor na kvalitet sadnica ima pravo na naknadu štete od pravnog lica koje je sadnice stavilo u promet, ako se utvrdi da je tokom čuvanja u prometu izazvalo gubitak kvaliteta sadnica.

7. Uvoz šumskog i hortikulturnog sadnog materijala

Član 52.

Uvoz sadnica i promet njima dopušteni su samo kada je odobreno njihovo uvođenje u proizvodnju u Federaciji, koji imaju certifikat o porijeklu i autentičnosti vrste i zdravstveni certifikat izdat od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice.

Rješenje o odobrenju uvoza sadnog materijala iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar.

Član 53.

Uvozom sadnog materijala mogu se baviti pravna lica koja su registrirana za obavljanje djelatnosti trgovine i koja su upisana u Registar uvoznika.

Federalno ministarstvo donijet će rješenje za upis u Registar uvoznika za podnosioca prijave, a koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je registriran je za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko šumskim, odnosno hortikulturnim sadnim materijalom;
2. da ima najmanje jednog zaposlenika sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing. šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture;
3. da raspolaže skladištem koje zadovoljava minimalne tehničke uvjete za smještaj i skladištenje robe primjereno vrstama koje uvozi.

Uz prijavu za upis u Registar uvoznika prilažu se sljedeći prilozi:

1. rješenje o upisu u sudski registar;
 2. dokaz o ispunjavanju uvjeta stručne spreme zaposlenika iz stava 2. tačka 2. ovog člana;
 3. dokaz o vlasništvu, odnosno o korištenju skladišta za smještaj i uskladištenje robe koje zadovoljava minimalne tehničke uvjete i uvjete propisane citiranim Pravilnikom o tehničkoj opremljenosti objekta, sanitarno-higijenskim uvjetima u pogledu kapaciteta i opreme za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju objekta i bilja;
 4. saglasnost kantonalnog ministarstva za upis u Registar uvoznika.
- Prilozi se prilažu u originalu, prijepisu ili ovjerena fotokopija.

Član 54.

Uvezeni sadni materijal uvoznik stavlja u promet u originalnom pakiranju. Originalno pakiranje u smislu stava 1. ovog člana jeste svako zatvaranje ambalaže na osnovu kojeg se može utvrditi da je originalno pakiranje, a zatvaranje je obavio proizvođač sadnog materijala. Uvezeni sadni materijal mora imati deklaraciju na ambalaži izdatu od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice, a kod stavljanja u promet na teritoriji Federacije i deklaraciju u skladu sa propisom iz člana 47. stav 2. ovog Zakona. Za kvalitet i autentičnost uvezenog šumskog sadnog materijala iz stava 3. ovog člana odgovara uvoznik.

Član 55.

Odredbе ovog Zakona o pakiranju, deklarisanju i uvozu sadnog materijala ne odnose se na sadni materijal koji naučne i naučnoistraživačke ustanove šalju ili primaju za oglede ili istraživanje. Rješenje o odobrenju uvoza sadnog materijala iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar.

V. KONTROLA UVOZA REPRODUKCIONOG MATERIJALA PREKO GRANIČNIH PRIJELAZA FEDERACIJE

Član 56.

Uvoziti se može samo reprodukcioni materijal čije je uvođenje u proizvodnju odobreno u Federaciji. Izuzetno od stava 1. ovog člana, može se, na osnovu saglasnosti federalnog ministra, uvoziti reprodukcioni materijal pojedinih vrsta šumskog, odnosno hortikulturnog drveća koji nije selekcionisan ili normalan, ako se uvozi radi potrebe oplemenjivanja bilja, vođenja postupka priznavanja i zaštite selekcije šumskog, odnosno hortikulturnog bilja, te radi umnožavanja za potrebe izvoza. Reprodukcionni materijal koji se uvozi prema st. 1. i 2. ovog člana mora imati dokumente propisane članom 31. stav 1. i članom 52. stav 1. ovog Zakona.

Član 57.

Reprodukcionni materijal iz člana 56. ovog Zakona podliježe obaveznoj kontroli koju obavlja Federalna granična inspekcija za zaštitu bilja na graničnom prijelazu (u daljnjem tekstu: Federalna granična inspekcija).

Ako se uvozi reprodukcioni materijal koji nema odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa propisom iz člana 56. stav 3. ovog Zakona, odnosno nema saglasnosti iz člana 56. stav 2. ovog Zakona, federalni granični inspektor zaštite bilja (u daljnjem tekstu: federalni granični inspektor) donosi rješenje o zabrani uvoza tog reprodukcionnog materijala.

Rješenjem iz stava 2. ovog člana federalni granični inspektor naređuje da se reprodukcioni materijal vrati pošiljaocu o trošku uvoznika ili uništi.

Reprodukcionni materijal koji građani uvoze u Federaciju, ili koji pristiže poštom, organi carinske službe prijavljuju federalnom graničnom inspektoru radi kontrole u skladu sa st. 1., 2. i 3. ovog člana.

Organi carinske službe ne mogu cariniti reprodukcioni materijal, odnosno ne mogu upućivati te pošiljke na carinjenje drugim carinarnicama na teritoriji Federacije dok od federalnog graničnog inspektora na graničnom prijelazu ne dobiju potvrdu o obavljenoj kontroli u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Protiv rješenja federalne granične inspekcije iz stava 3. ovog člana može se podnijeti žalba federalnom ministru.

@alba se podnosi u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

@alba ne zadržava izvršenje rješenja.

VI. NAKNADA TRO[KOVA

Član 58.

Pravna lica plaćaju naknadu troškova za:

1. obavljene stručni pregled proizvodnje sjemena i sadnog materijala iz člana 13. stav 1. i člana 39. stav 1. ovog Zakona;
2. utvrđivanje kvaliteta i deklarisanja sjemena i sadnog materijala iz čl. 22., 25., 31., 45., 48. i 54. ovog Zakona.

Visinu naknada iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Naknade iz stava 1. tačka 1. ovog člana, prihod su ovlaštene ustanove a naknade iz stava 1. tačka 2. ovog člana prihod su ovlaštene ustanove iz člana 45. ovog Zakona, odnosno laboratorija za kontrolu kvaliteta iz člana 22. ovog Zakona., odnosno Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine čl. 25., 31., 48. i 54. ovog Zakona.

VII. UPRAVNI NADZOR

Član 59.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, kao i upravni nadzor nad radom ovlaštenih pravnih lica u prenijetim im poslovima iz nadležnosti federalnog organa uprave vrši Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo vrši instancijski nadzor i daje stručna uputstva i objašnjenja u primjeni zakona nad radom pravnih lica kojima su povjerene javne ovlasti.

Federalno ministarstvo vrši i nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršenja federalne politike u oblasti provođenja jedinstvenog sistema šumskog i hortikulturnog sjemenarstva i rasadničarstva na teritoriji Federacije.

Kantonalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona u poslovima koji su dati u nadležnost kantona i nad pravnim licima kojima je prenijeto javno ovlaštenje iz nadležnosti kantona.

Član 60.

Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega provodi Federalna šumarska inspekcija i kantonalna šumarska inspekcija, svaka u okviru svoje nadležnosti.

Poslove inspeksijskog nadzora iz nadležnosti federalne i kantonalne šumarske inspekcije vrše šumarski inspektori.

Član 61.

Za šumarskog inspektora može se postaviti lice koje ima završen šumarski fakultet, položen stručni upravni ispit za državne službenike, odnosno položen ispit općeg znanja predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji, ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Član 62.

U provođenju inspeksijskog nadzora iz oblasti sjemenarstva i rasadničarstva federalni šumarski inspektor ovlašten je i obavezan da:

1. vrši kontrolu uvoza i izvoza sjemena i sadnog materijala preko graničnih prijelaza na području Federacije;
2. vrši kontrolu ispunjavanja uvjeta pravnih lica upisanih u registre iz člana 6. stav 1. ovog Zakona;
3. obavlja sve poslove i zadatke iz nadležnosti kantonalne šumarske inspekcije ukoliko ova iz ma kojeg razloga ne obavlja poslove i zadatke utvrđene ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
4. obavlja i ostale poslove propisane Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Ukoliko federalni inspektor pri vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili drugi propis donesen na osnovu njega, inspektor ima pravo i obavezu:

1. rješenjem narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno ovim Zakonom i propisima na koje se odnosi inspeksijski nadzor;

2. zabraniti ili privremeno zabraniti djelatnost kad je to određeno ovim Zakonom ili posebnim propisima čiji nadzor nad provođenjem vrši inspekcija;
3. privremeno oduzeti, prodati ili uništiti robu za koju se utvrdi da je protivpravno nastala ili služi prometu ili izvršenju radnji i poslova koji su u suprotnosti sa propisima;
4. narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje je privredni subjekt i drugo pravno lice, institucija koja ima javna ovlaštenja, odnosno organ uprave obavezan preduzeti;
5. prisilno provesti izvršenje određene upravne mjere kad je subjekt nadzora sam ne izvrši;
6. podnijeti prijavu protiv subjekta nadzora i odgovornog lica za učinjeni prekršaj ili krivično djelo;
7. odrediti i druge mjere i obaviti radnje koje su određene ovim Zakonom i posebnim propisima.

Kantonalni šumarski inspektor obavlja sve poslove inspeksijskog nadzora osim poslova za koje je ovim Zakonom određeno da ih obavlja federalni šumarski inspektor, a naročito:

1. kontroliše sjemenske objekte, objekte rasadnika, objekte za doradu, skladišta, opremu, prijevozna sredstva i propisane dokumente za sjeme i sadni materijal šumskog i hortikulturnog bilja;
2. nadzire vrste bilja koje nije dopušteno uzgajati na području kantona, u skladu sa naredbom federalnog ministra;
3. nadzire proizvodnju, sakupljanje, skladištenje i promet sjemena i sadnog materijala;
4. uzima uzorke sjemena radi davanja na analizu.

Ukoliko kantonalni inspektor pri vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili drugi propis donesen na osnovu njega, inspektor ima pravo i obavezu:

1. narediti izmjenu deklaracija, ako utvrdi da sjeme i sadni materijal nisu deklarisanog, odnosno propisanog kvaliteta;
2. narediti otklanjanje neispravnosti kvaliteta i drugih uvjeta koje moraju zadovoljavati sjeme i sadni materijal;
3. zabraniti stavljanje u prodaju sjemena i sadnog materijala, ako utvrdi da ne zadovoljavaju kvalitet i druge uvjete propisane ovim Zakonom;
4. privremeno zabraniti, do donošenja konačnog rješenja, prodaju sjemena i sadnog materijala;
5. privremeno oduzeti sjeme i sadni materijal, te druge predmete u vezi sa njihovom proizvodnjom, odnosno doradom do donošenja konačnog rješenja;
6. narediti uništavanje i nadzirati postupak uništavanja sadnog materijala čija proizvodnja i promet nisu dozvoljeni;
7. voditi službene podatke za područje kantona o povredama odredaba ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega;
8. obavještavati nadležne organe o nepravilnostima i tražiti provođenje određenih postupaka, ako sam nije ovlašten za preduzimanje odgovarajućih mjera;
9. podnositi prijavu za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede odredaba ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 63.

Pravna lica koja podliježu nadzoru šumarskog inspektora dužna su mu omogućiti vršenje inspeksijskog nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti te osigurati uvjete za nesmetan rad.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su, na zahtjev šumarskog inspektora, u određenom roku dostaviti, ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za poslove inspeksijskog nadzora.

Rok iz stava 2. ovog člana mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Član 64.

Šumarski inspektor donijet će rješenje i odmah narediti izvršenje rješenja kada utvrdi da pravno lice obavlja djelatnost za koju mu je radi učinjenog prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

U provođenju rješenja iz stava 1. ovog člana šumarski inspektor će pečaćenjem, ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekt) u kojima se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke nadležnog organa privremeno oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

@alba izjavljena na rješenje koje je donijeto na osnovu stava 1. ovog člana ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 65.

Ako šumarski inspektor posumnja da sjeme ne odgovara uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenom laboratoriju. Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

Način uzimanja uzoraka, broj i masu propisuje federalni ministar.

Član 66.

Proizvođač, dorađivač i uvoznik sjemena (u daljnjem tekstu: vlasnik uzorka) može u roku od osam dana od dana prijema rezultata analize zahtijevati od šumarskog inspektora da drugi primjerak uzorka dostavi ovlaštenom laboratoriju na superanalizu.

Superanalizu može zahtijevati i šumarski inspektor u roku iz stava 1. ovog člana ako posumnja u rezultat analize.

Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

Član 67.

Vlasnik uzorka dužan je podmiriti troškove analize, odnosno superanalize uzorka ako se utvrdi da sjeme od kojeg su uzeti uzorci ne odgovara propisanim uvjetima.

Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju odredbama ovog Zakona i propisima donijetim na osnovu njega, troškove analize, odnosno superanalize uzorka podmiruje organ uprave čiji je šumarski inspektor dostavio uzorke.

Vlasnik proizvoda od kojeg je uzet uzorak nema pravo na nadoknadu vrijednosti uzorka.

Član 68.

Federalno ministarstvo rješava žalbe protiv donesenih upravnih akata ovlaštenih ustanova u vršenju povjerenih javnih ovlaštenja.

Protiv rješenja kantonalnog šumarskog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Protiv rješenja kantonalnog ministarstva može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Protiv rješenja federalnog šumarskog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Protiv rješenja Federalnog ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 69.

Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja šumarski inspektor dužan je donijeti bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kada je rješenje postalo izvršno.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 70.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 30.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. se bavi proizvodnjom ili doradom sjemena, a nije upisano u Registar proizvođača sjemena, odnosno Registar dorađivača sjemena (član 9. stav 1. i član 18. stav 1.);
2. stavlja u promet, ili koristi za vlastite potrebe sjeme koje nije dorađeno (član 17. stav 1.);
3. sjeme u prometu nije na propisan način pakirano I deklarirano, odnosno ako uz otpremnicu nema dokumentaciju (član 23. stav 1.);
4. stavi u promet sjeme koje nije selekcionisano ili normalno (član 28. stav 1.);
5. uvozi sjeme, a nije upisano u Registar uvoznika (član 29. stav 1.);
6. uvezeno sjeme uz otpremnicu nema propisane dokumente (član 31. stav 1.);
7. proizvodi sadni materijal, a nije upisano u Registar proizvođača sadnog materijala (član 34. stav 1.);
8. proizvodi sadni materijal bez saglasnosti Federalnog ministarstva (član 37. stav 2.);
9. stavi u promet sadni materijal koji nije priznat u Federaciji (član 37. stav 4.);
10. u promet stavi sadni materijal u suprotnosti sa odredbama člana 50. i člana 51. st. 1. i 2. ovog Zakona;
11. uvozi sadni materijal u suprotnosti sa odredbama člana 51. stav 3. ovog Zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 71.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. o promjeni koja je od uticaja na upis u registar, odnosno na brisanje iz registra ne obavijesti Federalno ministarstvo u propisanom roku (član 7. stav 7.);
 2. ne vodi propisanu knjigu evidencije proizvodnje sjemena (član 11. stav 1.);
 3. u toku vegetacije nije obavilo obavezni stručni pregled proizvodnje sjemena (član 12. stav 1.);
 4. stavi u promet sjeme čiji kvalitet nije utvrđen (član 21. stav 1.);
 5. stavi u promet sjeme kojem je istekao rok važenja označen na deklaraciji (član 26. stav 1.);
 6. se bavi prometom sjemena, a nije registrirano za tu djelatnost (član 27. stav 2.);
 7. uvozi sjeme koje nije originalno zapakirano (član 30. stav 3.);
 8. prepakivanje nije izvršio dorađivač sjemena (član 30. stav 4.);
 9. ne vodi propisanu knjigu rasadnika (član 36. stav 1.);
 10. u toku vegetacije nije izvršen stručni pregled proizvodnje sadnog materijala (član 38. stav 1.);
 11. uništi sadni materijal bez nadzora šumarskog inspektora (član 40.);
 12. sadni materijal u prometu nije pakiran, plombiran i deklarisan na propisani način (član 46.).
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 72.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. ne obavijesti Federalno ministarstvo i Federalnu upravu o količini proizvedenog sjemena (član 9. stav 2.);
2. ne osigura stručni pregled proizvodnje sjemena od ovlaštene ustanove (član 10. stav 4.);
3. ne dostavi izvještaj o obavljenom stručnom pregledu (član 13. stav 2. i član 41. stav 1.);
4. ne vodi propisane evidencije (član 14. stav 2. i član 41. stav 2.);
5. ne uništi sjeme na način kako je to propisano članom 15. ovog Zakona;
6. ne vodi evidenciju o masi preuzetog i masi dorađenog sjemena (član 19. stav 1.);
7. primjerak deklaracije ne dostavi nadležnoj kantonalnoj upravi, Federalnoj upravi i Federalnom ministarstvu (član 24. stav 3.);
8. stavi u promet sjeme kojem je istekao rok važnosti, a nije utvrdilo kvalitet sjemena (član 26. stav 2.);
9. drži sjeme u uvjetima koji ne osiguravaju održavanje njegovog kvaliteta (član 27. stav 5.);
10. ako nema službenika sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/II) (član 27. stav 3. i član 49. stav 3.);
11. stavi sjeme i sadni materijal u promet u originalnom pakiranju bez deklaracije na službenim jezicima Federacije (član 31. stav 2. i član 54. stav 3.);
12. o proizvedenom, prodatom i uništenom sadnom materijalu ne obavijesti nadležnu kantonalnu upravu, Federalnu upravu i Federalno ministarstvo u skladu sa članom 36. stav 2.;
13. ne podmiri troškove analize, odnosno superanalize uzorka iz člana 67. stav 1.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 73.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM za učinjeni prekršaj kaznit će se građanin ako stavi u promet sjeme i sadni materijal (član 27. stav 6. i član 49. stav 6.) ili ako učini bilo koju od radnji iz čl. 71. i 72. ovog Zakona.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74.

Federalni ministar u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijet će sljedeće provedbene propise o:

1. uvjetima koje moraju zadovoljavati ovlaštene ustanove za izradu programa privređivanja sjemenskim sastojinama i sjemenskim zonama i za njihovu reviziju (član 5. stav 4.);
2. sadržaju, obliku i načinu vođenja registara proizvođača sjemena, dorađivača sjemena, proizvođača sadnog materijala, uvoznika i laboratorija za kontrolu kvaliteta (član 6. stav 2.);
3. načinu i metodologiji provođenja stručnog pregleda nad proizvodnjom sjemena (član 13. stav 5.);
4. obrascu uvjerenja o porijeklu sjemena, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije o izdatim uvjerenjima (član 14. stav 3.);

5. osnovnim zahtjevima o kvalitetu sjemena (član 22. stav 5.);
6. načinu pakiranja i deklarisanja sjemena (član 23. stav 3.);
7. sadržaju i obrascu deklaracije, te sadržaju i načinu vođenja evidencije o izdatim deklaracijama (član 25. stav 3.);
8. uvjetima osiguranja zadržavanja kvaliteta sjemena (član 27. stav 8.);
9. načinu i metodologiji provođenja stručnog pregleda proizvodnje sadnog materijala (član 39. stav 5.);
10. sadržaju, obliku i načinu vođenja evidencije o pregledanoj rasadničkoj proizvodnji (član 41. stav 3.);
11. osnovnim zahtjevima o kvaliteti sadnog materijala (član 44. stav 3.);
12. načinu pakiranja, plombiranja i deklarisanja sadnog materijala (član 47. stav 3.);
13. sadržaju i obrascu deklaracije, te sadržaju i načinu vođenja evidencije o izdatim deklaracijama (član 48. stav 4.);
14. uvjetima osiguravanja održavanja kvaliteta sadnog materijala (član 49. stav 7.);
15. visini naknada za obavljeni stručni pregled i utvrđivanje kvaliteta i deklarisanja sjemena i sadnog materijala (član 58. stav 2.);
16. načinu uzimanja uzoraka za analizu, broju i masi sjemena (član 65. stav 3.).

Član 75.

Postupci koji su pokrenuti do dana stupanja na snagu ovog Zakona dovršit će se prema odredbama propisa koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog Zakona.

Ako je prije početka primjene ovog Zakona doneseno prvostepeno rješenje kojim se postupak pred prvostepenim organom okončava, daljnji postupak provest će se prema odredbama ovog Zakona.

Član 76.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o sjemenu ("Službeni list SRBiH", br. 21/77, 12/87 i 27/91) i Zakona o sadnom materijalu ("Službeni list SRBiH", br. 21/77, 12/87 i 27/91) u dijelu koji se odnosi na sjeme i sadni materijal šumskog bilja, koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog Zakona, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno.

Do donošenja propisa iz člana 74. ovog Zakona na teritoriji Federacije primjenjivat će se propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog Zakona, ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.

Član 77.

Ovaj Zakon stu pa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.